

Activitat didàctica 3

Nom de l'activitat: Avui fem una excursió, descobrint el territori.

Nivell: 1r /3r ESO

Objectius:

- Analitzar paisatges agraris
- Deduir i treure conclusions sobre la interacció humana en el paisatge.
- Ser conscient de la importància de conservar el paisatge i el patrimoni.
- Tenir una actitud responsable envers l'entorn.

Competències bàsiques treballades:

1. Competència comunicativa lingüística
3. Tractament de la informació i competència digital
5. Competència d'aprendre a aprendre
7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
8. Competència social i ciutadana

Materials :

- Imatges núm. 4, 15 i 16 de la pàgina web de l'*Atles de la Nova Ruralitat*
- Mapa de carreteres de Catalunya.
- Atles de Catalunya.

(Aquests dos darrers materials cal emprar-los per fer les activitats abans de la sortida).

Observacions:

Aquesta activitat consisteix en una sortida per visionar un paisatge agrari. Els exercicis es poden dividir en tres parts: per realitzar abans, durant i després de la sortida.

Desenvolupament:

Avui fem una excursió: descobrint el territori.

Avui la Laia estava atabalada. Just el dia que anaven a fer una sortida a l'Insti, i s'havia adormit. Sort que ahir havia preparat les coses de l'excursió: la brúixola, les botes de muntanya, la jaqueta (si se la deixa, els pares es posen ...), carpeta, estoig, ... Quan era a l'ascensor se'n ha adonat que es deixava els entrepans. Ha hagut de tornar a pujar a buscar-los. Ha arribat a l'institut quan estaven passant llista, ha aparegut amb les bambes descordades, tota despentinada,.... Perquè pel camí se'n ha adonat que no s'havia ni rentat la cara ni pentinat. I a sobre, quan ha arribat l'han aplaudit tots!!!

Sort que, a partir d'aquell moment, s'ho ha passat d'allò més bé!!!!

A. ABANS DE LA SORTIDA.

1- Primer de tot: on anirem? Indica:

Població	Comarca	Àmbit territorial

2-Indica la ruta que fareu, des del punt d'inici fins a la fi del trajecte. Anota per quines carreteres passareu si hi aneu amb autocar, o quines línies de tren o autobús si hi aneu amb transport públic. Si hi aneu a peu, anota els camins o drecceres que seguireu:

3- Quins rius o rieres travessaràs?

B. EN EL LLOC D'OBSERVACIÓ

4-Una vegada has arribat al lloc d'observació, elegeix una posició i realitza en un full de paper un croquis senzill dels elements més importants: serralades i turons, espais edificats, tant si són poblacions com instal·lacions fabrils, pedreres, espais agraris, ramaderia, boscos, i altres.

5-A continuació, fes fotografies d'una panoràmica del paisatge que veus, si pot ser de 360°. Després posaràs les fotografies al treball que entregaràs al teu/va professor/a.

6- Anota ara els elements que et permetran identificar el paisatge:

Hora d'observació:

Població:

Comarca:

Altitud:

Orientació (cap a on estàs mirant).

Posa-li un nom al paisatge:

7- Descriu el paisatge:

Què veus en primer pla:

Que es veu en un segon pla:

8- Quin tipus de paisatge és?

Si predominen les edificacions serà **urbà**
Si predominen elements agraris serà **rural**
Si hi ha fàbriques serà **industrial**.

Com és el paisatge que veus?

9- Ara anem a diferenciar els elements físics i els elements on hi ha hagut intervenció humana o antròpics. Us podeu organitzar en grups. Cadascun s'encarrega d'un aspecte i després es posa en comú:

9.1- Elements de la natura o factors físics.

a- Abiòtics o sense vida pròpia:

- **Relleu.** Anota si predomina la muntanya, de quin tipus és o si el terreny és pla.

- **Clima.** Primer anota el temps que fa: si fa calor o fred, si plou o hi ha núvols o vent. I a continuació digues quin és el clima d'aquest indret: si és sec o plujós, si fa molt de fred o és més aviat calorós, si hi ha molta diferència de temperatura entre l'hivern i l'estiu (amplitud tèrmica), si arriba a nevar,...Tracta d'esbrinar si es tracta d'un clima mediterrani litoral, d'interior, o altres, com d'alta muntanya,...

Temps

Clima

- **Hidrologia.** Es veu algun riu, riera, embassament o llac? Quins són? Com és el seu cabdal? On desemboquen? Es veu el mar?

b- Biòtics, són els elements que tenen vida:

- **Vegetació .** Ara cal que analitzis la vegetació natural, o sigui el que no han plantat les dones i els homes. Quins boscos hi ha, si són de ribera, pinedes, alzinars, rouredes,.. Pots agafar alguna fulla de terra per afegir-la al treball final. A les zones on han desaparegut el boscos hi poden haver matollars, amb plantes com garrigues, esbarzers... Si són zones humides hi haurà falgueres...

- **Fauna.** Mira si trobes petjades, caus o nius d'algun animal. Podrien ser d'una guineu, un conill, o altres. Anota els insectes i els ocells que vegis durant l'excursió.

9.2- Elements antròpics o factors humans. Ara anem a observar la presència humana en el paisatge.

- **Edificacions.** Són pobles, ciutats, urbanitzacions? Com són les vivendes? Hi ha fàbriques? Hi ha granges d'animals? Hivernacles? Es veuen serveis com escoles, hospitals o botigues?

Busca també elements del patrimoni: ermites, restes arqueològiques, o altres.

- **Comunicacions.** Quines carreteres o camins es veuen? Alguna autopista? Hi ha vies de tren? I de l'AVE? Hi ha alguna estació? Algun aeroport?

- **Altres elements humans:** pals elèctrics, grues, zones enjardinades, ponts, deixalles, o altres.

- **Activitat humana predominant:** agrícola, ramadera, forestal, industrial, turística o altres.

--

10- Anem a analitzar el tipus de paisatge agrari que tenim al davant. Per això cal que subratllis d'entre les opcions, la que més s'assembla al que veus:

Activitat agrària / ramadera	<p>Tipus de cultiu :herbaci, arbusti,...</p> <p>Sistema de cultiu: monocultiu, policultiu.</p> <p>Tipus d'agricultura:extensiva, intensiva.</p> <p>Ramaderia. Tipus :oví, bobí, aviar i explotació: extensiva o intensiva.</p> <p>Grau de mecanització: alt, mig, baix.</p> <p>Finalitat de la producció: consum exterior, interior, local, propi.</p>
-------------------------------------	--

Organització	<p>Secà o regadiu.</p> <p>Sistema de rec: amb canals, aspersió, degoteig o altres.</p> <p>Parcel·les:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Segons la forma: quadrada, rectangular, irregular. • Segons el seu tamany: molt gran o latifundi, mitjà, petit o minifundi. • Com són els límits: si hi ha tanques o no, si els arbres o els camins fan de límit. Camps oberts o tancats. <p>Propietat de la terra: privada o col·lectiva.</p> <p>Tipus d'explotació: directe, parceria.</p>
---------------------	--

Hàbitat	<p>Tipologia: dispers, concentrat.</p> <p>Tipus de vivenda: cases tradicionals de pagès, vivendes modernes, si són unifamiliars o blocs de pisos.</p>
----------------	---

Altres elements	<p>Activitats d'oci: cinemes, teatres, poliesportius, piscines, parcs</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
------------------------	---

11- Quina és la teva valoració del paisatge que veus? Aquí tens algunes orientacions per fer-ho:

Creus que hi ha un equilibri entre les activitats humanes i la natura?

Has vist algun espai que hagi patit un incendi?

Hi ha algun indici d'activitats humanes anteriors? (feixes abandonades, restes d'un castell o una muralla, cabanes de pastor,...) Si n'hi ha, explica quin ús se'n feia abans i a quina etapa històrica pertanyen.

Hi has trobat deixalles?

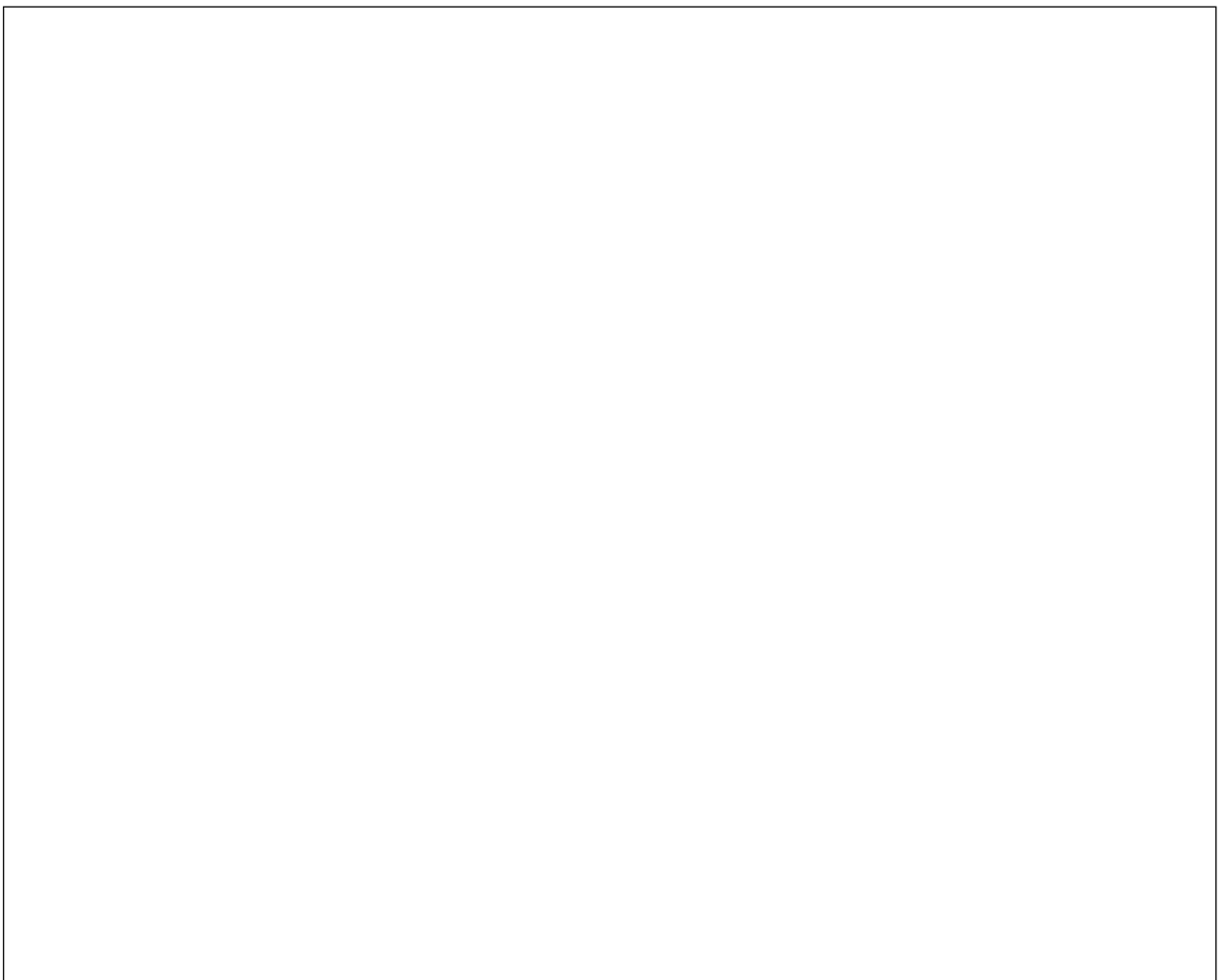
Se sentien olors fortes o sorolls desagradables?

Hi ha algun element que trenqui la bellesa del paisatge?

Quin efecte produeixen en l'entorn cadascun d'aquests elements?

Com podries tu contribuir a la conservació dels paisatges com el que has vist?

Quines solucions proposaries si et demanés la teva opinió el Regidor de Medi Ambient de la localitat on has realitzat l'observació?

C. ACTIVITATS DESPRÉS DE LA SORTIDA

12- A quin tipus de paisatge agrari correspon el que has observat?

Si tens dubtes, pots consultar a "*l'Atles de la Nova Ruralitat*" les següents imatges i comparar-les amb el paisatge que has observat.

Imatge	Tipus de paisatge
Foto núm. 4	atlàntic
Foto núm. 16	mediterrani de secà
Foto núm. 15	mediterrani de regadiu

13- Ara fareu una valoració conjunta del paisatge que heu vist. Podríeu reunir-vos en grup i posar en comú les observacions que heu realitzat. Una vegada heu fet aquesta valoració entre tots, escriviu una carta al diari o revista local del municipi on heu realitzat les observacions. De ben segur que us agrairan les vostres aportacions!!!

14- Activitats d'ampliació: Et proposem diferents opcions:

- 1- Situa la ruta que heu fet al wikipatles.cat: <http://atles.eduwiki.cat>.
- 2- Fes un comentari del paisatge seguint el model dels " Documents de suport" i penja'l a l'eduwiki: <http://www.eduwiki.cat>
- 3- Joc del paisatge enigmàtic: amb el teu mp3, grava una descripció d'un dels paisatges agraris que trobaràs a "*l'Atles de la Nova Ruralitat*". Envia-li a un altre company perquè endevini de quina imatge es tracta.